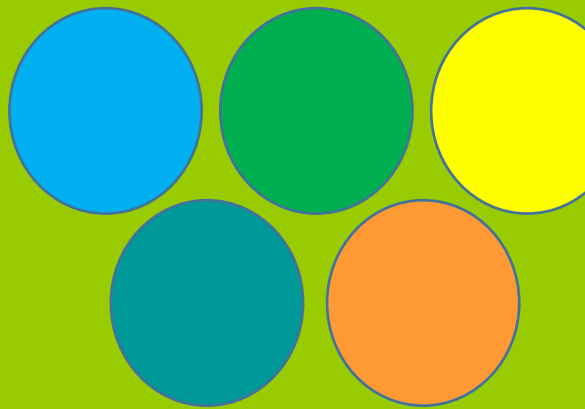

การเรียนรู้เพื่อเสริมพลัง

สร้างสรรค์สังคม

(Social Creativity)

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเรียนรู้เพื่อเสริมพลัง สร้างสรรค์สังคม (Social Creativity)

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเรียนรู้เพื่อเสริมพลังสร้างสรรค์สังคม (Social Creativity)

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

พิมพ์เผยแพร่ออนไลน์ ตุลาคม 2562

แหล่งเผยแพร่ ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้

www.curriculumandlearning.com

พิมพ์ที่ ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้, กรุงเทพมหานคร

หนังสือเล่มนี้ไม่มีลิขสิทธิ์ จัดพิมพ์เพื่อส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และการแบ่งปัน

คำนำ

หนังสือ “การเรียนรู้เพื่อเสริมพลังสร้างสรรค์สังคม (Social Creativity)” เล่มนี้ เขียนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้มี Growth mindset และคุณลักษณะสร้างสรรค์สังคม (Social Creativity) ซึ่งจะเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนในอนาคต

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง
ได้มากพอสมควร

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

สารบัญ

1. บทนำ	1
2. พลังผู้เรียนสร้างสรรค์สังคม	1
3. การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์สังคม	2
4. บทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน เป็นพลังสร้างสรรค์สังคม	3
5. บทสรุป	5
บรรณานุกรม	6

การเรียนรู้เพื่อเสริมพลังสร้างสรรค์สังคม (Social Creativity)

1. บทนำ

การเรียนรู้กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นสิ่งคู่กัน บางครั้งการศึกษาเป็นปัจจัยนำสังคม บางครั้งสังคมเป็นปัจจัยนำการศึกษา อย่างไรก็ตามคุณภาพของสังคมจะไม่มีวันสูงเกินไปกว่าคุณภาพของคนในสังคมนั้นๆ เพราะคุณภาพของสังคมเป็นผลลัพธ์มาจากคุณภาพของคน การพัฒนาสังคมจึงต้องพัฒนาคุณภาพคนเป็นสำคัญ

2. พลังผู้เรียนสร้างสรรค์สังคม

พลังผู้เรียนสร้างสรรค์สังคม หมายถึง การที่ผู้เรียนใช้ความรู้ความสามารถของตนเอง ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ตามศักยภาพของตนอย่างมีความสุข ช่วยทำให้สังคมมีคุณภาพมากขึ้น เป็นจุดเน้นประการหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน

3. การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์สังคม

การเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายหลายประการ จุดมุ่งหมายในเบื้องต้นคือ การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

จุดมุ่งหมายที่สูงขึ้นของการเรียนรู้ คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการสร้างสรรค์สังคมที่ตนเองอาศัยอยู่ เริ่มจากครอบครัว ชุมชน ไปจนถึงประเทศชาติ และโลก ให้มีคุณภาพสูงขึ้น

ไม่ใช่เพียงแค่การดำรงชีวิตของตนเองอย่างมีคุณภาพเท่านั้น แต่ยังขยายวงกว้างแบ่งปันไปยังการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของบุคคลอื่นด้วย

มีโลกทัศน์แบบองค์รวม (Holistic view) มองเห็นว่าตนเองจะมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมได้อย่างไร และลงมือทำในสิ่งนั้นอย่างมีความสุข

4. บทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน เป็นพลังสร้างสรรค์สังคม

ผู้สอนมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน
ให้มีศักยภาพในการสร้างสรรค์สังคมดังนี้

1. สร้างความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง
เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง (self-efficacy) ที่จะทำประโยชน์
เพื่อสังคมส่วนรวม
2. สร้างพื้นที่การเรียนรู้ใหม่ที่บูรณาการ Concept
ในหลักสูตรกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม เปิดพื้นที่ให้ผู้เรียน
ได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ตลอดจนสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ช่วย
สร้างสรรค์ชุมชนและสังคมให้ดีขึ้น

เชื่อมโยงปัญหาสังคมเข้ามาสู่ชั้นเรียน และบูรณาการ
กับสาระการเรียนรู้ หรือ Concept ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

เช่น การสอดแทรกในระหว่างการจัดการเรียนรู้
การบูรณาการในลักษณะการเรียนรู้แบบโครงการงาน (Project-based
Learning) เป็นต้น

ผู้สอนเลือกวิธีการบูรณาการให้เหมาะสม การบูรณาการดังกล่าวจะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการค้นคว้าแบบองค์รวม มองเห็นความเชื่อมโยงของสิ่งต่างๆ

3. ใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสร้างสรรค์นวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม เนื่องจากผู้เรียนเกิดมาในยุคเทคโนโลยีสมัยใหม่

จากประสบการณ์ของผู้เขียนที่ได้เข้าร่วมงานสัมมนา งานวิจัยนวัตกรรมนานาชาติที่ประเทศญี่ปุ่น ได้เห็นโครงการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา นำปัญหาเกี่ยวกับการเก็บขยะของเทศบาล ที่วิ่งมาเก็บขยะโดยที่ไม่มีขยะอยู่ในถัง ทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากร มาสร้างอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ติดไว้ที่ถังขยะ ซึ่งอุปกรณ์ชนิดนี้สามารถ ส่งสัญญาณแจ้งให้รถขยะมาเก็บขยะได้เมื่อมีขยะเต็มถังพอดี

เรื่องนี้เป็นตัวอย่างของการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลังสร้างสรรค์สังคม ซึ่งการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ควรให้ความสำคัญควบคู่กับความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความคิดไปทำประโยชน์ให้กับสังคมโดยรวมได้อย่างยั่งยืน

5. บทสรุป

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลังสร้างสรรค์สังคม ควรบูรณาการไปกับการจัดการจัดการเรียนรู้ตามปกติ นอกจากนี้จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองที่สามารถทำประโยชน์แก่ชุมชนและสังคมแล้ว ยังหล่อหลอมความมีจิตอาสา และจิตสาธารณะของผู้เรียนอีกด้วย

บรรณานุกรม

Aguilar, D. & Turmo, M.P. (2019). *Promoting Social Creativity in Science Education With Digital Technology to Overcome Inequalities: A Scoping Review*. Retrieved October, 15 from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6614193/>

พลังผู้เรียนสร้างสรรค์สังคม หมายถึง
การใช้ความรู้ความสามารถของตนเอง
ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
ตามศักยภาพของตนอย่างมีความสุข

